

---

90 ÉVE SZÜLETETT TÓTH MIHÁLY

(1926- 2009)

a legendás hírű zeneelmélet tanár (Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Tanárképző), karnagy (Magyar Állami Népi Együttes – karnagy), a KÓTA főtitkár-helyettese

(Tóth Ildikó családi archívumából)

A Bartók Béla Kórus élén 1973-ban (Tóth Anikó családi archívumából)

--

<https://youtu.be/QENu838nxTA>

A riport 2006-ban készült 80. születésnapja alkalmából a Bartók Rádióban (Tóth Ildikó családi archívumából)

Zenei önéletrajzom („KÖTA” keretbe) a KöTA díjért

Prológus: 79. évem betöltéséhez alig másfél hónap van hátra, Isten segedelmével, megpróbálok visszatekinteni életemre.

Első-generációs értelmiségi, énekszerető, majd tanító, ének-zene tanár és kóruskarnagy, zeneelmélet és összhangzattan tanár, énekkarokat gyakorta zsűriző, segítő, a zenei mozgalmat szervező, segítő szaktanácsadó, népzene-gyűjtő és népszerűsítő szakember, rádiós zenei külső munkatárs, zeneszerzők műveit gyakorta bemutató és népszerűsítő, és valamiképp az ének zene valamennyi területén pedagógus és nevelő. Talán mindegyik? Vagy csak egyvalaki a számtalan között; legjobb tudásom és szándékom szerint tettem "erőm szerint a legnemesbékért", amit vállaltam és amire képes voltam.

Kortársaim közül és nálam nevesebb, idősebb jó néhány szakembernek már nincs szüksége "vallomásomra", mert ismerték, méltatták működését. Írásom azoknak vázlatos beszámoló, akik már nem sokáig ismernek...

1926. november 24-én születtem paraszti családban. Elemi iskoláimat szülőfalumban végeztem, még levante is voltam, ahol sportoltam is. A legjobb futóként tartottak számon. // Nem volt hangszerünk, csak a templomi orgonát hallhattam sokszor... Édesapám szépen tudott furulyázni, engem is megtanított. Ő maga nagyon zeneszerető volt; talán jellemzi, hogy az első világháborúban az olasz frontról egy daloskönyvet hozott magával, amit bajtársától egy cső kukoricáért vásárolt. (Öröm.)

Én mindig szerettem énekelni. A sors úgy hozta, hogy közel két évig ágyhoz (gipszhez) kötött beteg voltam, majd felépülvén Balassagyarmaton 4 középiskolát elvégeztem.

Aztán jött a "felszabadulás" (bizony!) de még előbb levonteként elvittek, bár a katonaság alól felmentést kaptam, – az is kiderült, hogy mezei munkára nélkülözhető vagyok. Szüleim beleegyezésével Pestre mentem valamiféle értelmiségi pályát megcélolni. Így végeztem el a "Dolgozók ötéves Tanítóképzőjét kitüntetéssel. Oklevelem 1949-től érvényes. A Képzőben még néptáncos is voltam: (A "Görög Ilonában" Bertalaki László). Közben kiváló énektanárom Pallos Béla beszervezett a (később, Rákosi utasítására felrobbantott) Regnum Mariánum templom kórusába. 46-47-ben az Arany János Népi Kollégiumban laktam és népdalokat tanítottam kvartélyért, kosztért.

Pedagógus pályám a Fővárosban, előbb napközis beosztással kezdődött aztán két általános iskolában énektanító lettem. Torlódnak emlékeim: előbb még a Fővárosi Nevelésügyi Tanácsadóban (Hernád úti Általános Iskolában Surány Pálné – előbb Krudy Gyuláné volt – igazgatása alatt) dolgoztam szaktanácsadóként. Mindezenközben énekszaktanítói képzést szereztem a Fővárosi Pedagógiai Intézetben. Így lettem énekszaktanító két általános iskolában.

1949-ben jelentkeztem a Zeneakadémiára és örömmre fölvettek a középiskolai énektanár és karvezető főtanszakra. Az első két év 20 órája mellett még tanítottam a Práter utcai általános iskolában, 24 órában. Énekkaromnak „Práter indulót” írtam, melyet az iskolai ünnepségeken a tanári kar is jókedvvel énekelt. Öröm, (Csányi László évfolyamtársam révén aki a Rádió Híjúsági Osztályán volt főmunkatárs) énekkarom rádiófelvételét. Sokszor Daltanítást is veztettem a rádióban és vidéki felvételeken zenei rendező is voltam.

27 évig szerkesztettem a Miska bácsi lemezesládája című műsor zenei betéteit. A 25. évben Nívó Díjat kaptam. (Csányi Lászlóval való beszélgetéseim folyamán vettem föl a Rádió Gyermekkórusának megszervezését, amit később Botka Valériával végeztek el.)

A Zeneakadémián 1953-ban szereztem énektanári és karvezetői diplomát. Államvizsga szakdolgozatomat "A magyar költészet Kodály művészetében" címmel írtam. Felkészítő tanácsadóm Molnár Imre professzor úr volt. A karvezetési záróvizsgán Vásárhelyi Zoltán tanárom elismerését jelentette, hogy Kodály: Liszt Ferenchez című vegyeskarát vezényelhettem. (Örömmre szolgált, hogy drága édesanyám is a nézőtérén ült.)

1953 őszén a Cinkotai Teleki Blanka Tanítónőképzőbe kerültem ének-zene tanárnak, ahol a tanítók középfokú képzésének végéig, 1958-ig tanítottam, bemutató tanításokat tartottam, tanítási tervezeteket írtam, bíráltam és magam is tanítottam az általános iskola 1-4. gyakorló osztályaiban. Karéneket szerveztem, velük többször szerepeltünk a Rádióban. Az iskolai "nagyszünetekben" az iskola hangszóróján keresztül jutalomlemezeket játszottam a tanulóknak. Ennek tanúja lehet Katanics Mária, általam már ott is igen tisztelt, kedves kolléganőm; ő is vezetett karéneket és tette a képzői tanár feladatait. Őt többször meglátogatta Bárdos Tanár úr, aki az én kóruspróbámra is ellátogatott, például amikor Liszt: A munka himnusza általa női karra átírt kórust tanítottam. Ezt a művet a Rádióba is fölvettek Littasy György (?) basszus-szólójával (nevét nem találom, mert disszidált és Rádióban a fölvételt letörölték.)

Cinkotai karénekeimmel szerepeltem a Zeneakadémián Kodály Zoltán 73. születésnapja alkalmából rendezett kórushangversenyen, nagynevű karmesterek társaságában. Ekkor mutatta be Vásárhelyi Zoltán a Rádió Énekkarral, Palló Imre szólójával Kodály: Zrínyi szózata című kórusművét. Nekem, a „Benjaminnek” a karvezetők közt, kérés nélkül megadta Lakatos Éva, a Filharmónia akkori igazgatója az előadóművészi címet.

Ezen időben kerültem a B.M. Budapesti Főkapitánysága énekkara mellé másodkarnagynak, Szári Mihály meghívására. Ezidőben zajlottak az úgynevezett Kilián György Kultúrversenyek és ezen való szereplésem kapcsán hívtak meg a M.K. Közgazdaság Tudományegyetem énekkarához, ahol 13 évet töltöttem el, sok szép élménnyel; egyetemi kórusfesztiválokon mindig „helyezett” szereplésekkel külföldi utakkal, néhány rádió fellépéssel és a Filharmónia ifjúsági zenei rendezvényein való szereplésekkel. Mindezek közben még visszajártam a XVI. Kerületi Tanács Népművelési Osztálya vezetőjének régebbi megbízásaként, mint szaktanácsadó, kórusokat látogatni és patronálni.

A Zeneművész Szakszervezet „Fiatal Művészek Társasága” mősorközlő és karvezető tagjaként, zeneismertetéseket tartottam és kórusommal közreműködtem. Darázs Árpád és Lantos Rezső mellett karnagy voltam az M.T.H. énekkaránál. (Most Ifjúsági Énekkar, Gerendai Ági vezetésével).

Alapítottam és megszűnéséig (1957.) – főhadnagyi rangban – vezettem a Honvéd Kossuth Akadémia Férfikarát. Velük és cinkotai lányaimmal, valamint a BM Népi Zenekarával énekeltük a Zeneakadémián Kodály: Kállai kettősét. (Járdányi Pál kiemelkedően jónak nevezte az előadást.)

A Vegyipari Szakszervezetek Kulturális osztálya kórusaik instruálásával bizott meg. Egy alkalommal elfogódottan kényszerültem nálam idősebb, tapasztaltabb, jobb kollégát, Pödör Bélát meglátogatni... Jól sikerült.

A Népművészeti Intézetnek már 1948-ban gyűjtő munkatársa lettem Borsai Ilonka és Muharay Elemér Megbízásából. Egy Nagybudapesti bemutatóra a XVII. Kerület csoportjait és szólistáit vittem. Itt gyűjtöttem egy szlovák "Kisze" dallamot, amit a Szlovák Intézet meg is jelentetett kiadványában.

Egyízben, a M.T.A. Népzene kutató csoportja megbízásából, magnójukkal, falumban sirató énekeket gyűjtöttem. Leadtam...

Ezerfélét csináltam. Elszaladtam az élet mellett. Késő, de most látom.

1958-ban hívtak és mentem a Magyar Állami Népi Együttes énekkarához. Karnagy és korrepetitor voltam öt évig. Itt szolfézst is tanítottam; kottatár-rendet csináltam. Itt dolgoztattam át Karai József: Estéli nótázás című művét vegyeskarra és népi zenekarra. (Csak megjegyzem, hogy ezt a művet még Cinkotán nekünk írta és ott mutattuk be a szerző zongorakíséretével. Akkor még Csángó népdalok volt a címe. (Szerzőnk Szabó Józsefről váltott Karaira, mert névrokonság miatt jogdíj problémák támadtak. Csángó népdalokat pedig ha jól emlékszem Grabócz Miklós előbb írt.) Egyébként amíg Grabócz Miklós volt a Rádió Népzenei Osztályának vezetője, tőlem legalább 20 alkalommal fogadta el népdalcsokraimát és tűzte műsorra énekkaraimmal, később a Bartók Béla Kamarakórusommal.

1962-ben a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolába (Konziba) kértem át magamat (3 karnagnak nem volt elég munka. Mind nem utazhatott, a szolfézst pedig be kellett szüntetni. (Egyszintenciális probléma miatt nem lehetett "visszakérdezni", ugyanis a betöltött státus többször nem egyezett a zenei tudással. Hang az volt.)

A Konziban, Fasang Árpád igazgatása idejében, a hangszeres tanszakosoknak is kötelezővé tettem a karéneket. Nehezen fogadták el, mert Sándor Frigyes igazgatása alatt csak zenekara volt az iskolának. Sokat szerepeltünk házon belül és kívül is.

A Zeneművészeti Szakszervezet (sajnos ?) szakszervezeti titkári funkcióval bízott meg, ami tanári teendőim mellett nehéz plusz munkát jelentett. (A végén arany oklevelet adtak érte.)

Konziba érkezésemkor, az akkor még főiskolai jelleggel működő Semmelweis utcai részlegbe kerültem, karvezetést és zeneelméletet tanítottam. Az általam rátermettebbnek tartott tanulóknak, egy éves tanfolyamot szerveztem és tartottam. A záróvizsga ahhoz kellett, hogy az akkori rendelkezések szerint, a végzetteknek nem járt automatikusan (mint később) a karvezető engedély. A záróvizsgán a Népművelési Intézet képviselőjét Perlstein Klára látta el. (Ők adták a működési engedélyt.) A vizsga elnöke Párkai István professzor volt. Sikeres volt, dicsérték.

Említem még, mert szép volt: Konzis énekkarom a Rádióban is szerepelt és velük és sok iskolatársukkal emlékezetes szép autóbussz kirándulásokat vezettem.

1975. szeptember 1-től 1986 év végéig (nyugdíjazásomig) a Kórusok Országos Tanácsába kért át Maróti Gyula a KÓTÁT megszervező akkori főtitkár. Mentem, mert hívtak egyrészt, másrészt mert nagyon elfáradtam a mindig ütközéseket is jelentő oktatói munkám mellett végzett gazdasági és mozgalmi feladatok végzésében. A KÓTÁ-ban előbb főelőadó, majd művészeti vezető, megbízott főtitkár voltam Maróti Gyula nyugdíjazása miatt, Tóthpál József új főtitkár érkezéséig, végül főtitkárhelyettesként mentem nyugdíjba.

Nehéz elhinni, de képtelen vagyok precízen felsorolni, mi-mindent kellett, vagy magam akartam csinálni. Élveztem új és nekem nem ismeretlen feladataimat. Maróti Gyula mellett én voltam az első zenei szakember a hivatalban. Épületes lenne elolvasni, hogy mimindent írt föl munkatársi feladatként... Sokat fáradtam, de sokszor örültem is, amikor éreztem, tapasztaltam, hogy munkám következtében, a kórusmozgalom szekere megy és jól halad. No, okos ember elég volt például az Ügyvezetésben, de "fogjuk meg és vigyed" sokáig majdnem egyedül voltam.

1975-ben indítottam a Múzeumi Kórusmatinékat, előbb a Nemzeti Múzeumban, majd sorban: a Magyar Nemzeti Galériában, a Budapesti Történeti Múzeumban, a Munkásmozgalmi Múzeumban és végül a Városligeti Néprajzi Múzeumban. (A Galériában zenekarral is.) Az első három évben az állandó jelenlétem miatt nem tudtam a családommal vasárnaponként időben együtt ebédelni.

* kimaradt): Helypia beendásokhoz (Zongorát, kottatartót, versengő pult stb.)
bevételek két zenefői, kálai hallgatónak kistém fel. Preci: jó munkát végeztek.
100-100 forintért.

A Galériába kórusdobogót csináltattam, (Magyar Kábelművek – társadalmi munkában.) zongorát és kottatartót vásároltattam, plakátokat terveztettem nyomtattam és terjesztettem szereplést elismerő okleveleket terveztettem és készíttettem (Würtz Árpád, Tasnádi Éva, és mások.) Bemondókat kértem fel (aprópénzt kaptak: Kuti Tamás, Somorjai József). Az egyik közülük ^{most} zenefői iskolai igazgató (D. M.), a másik a közelmúltban igazgatta az Egyházzenei fesztivált (B. T.). Nagyon hálás vagyok nekik!

Három hivatásos trombitást alkalmaztam, akik a koncert előtt és után az általam írott díszjeleket fújták: Nyitáskor a Husztból, a Hass, alkoss, gyarapíts-t írtam át trombitákra, végül a Szózat első sorát fújták és a Hass, alkoss-t mégegyszer. Nekik is hálás vagyok. (Ma ugyanez magnóról szól.)

Bárdos Tanár Úr minden koncerten részt vett. Van egy kedves emlékem, talán kétszer nem voltam jelen valami miatt, és ő bemutatkozott: „Bárdos Lajos vagyok, kihez van szerencsém?” (!)

Az SZKT-ben Szovjet Kultúra és Tudomány Háza úgynevezett "Barátság koncertjei"-re az ország legjobb kórusait hozták Pestre. És figyelem! Pártkorifeusok jöttek velük... A magyar kóruskultúrát hírelték. A "főnököknek" más volt jelenlétük szándéka. A miénk? – Hazamenve nagyobb támogatásban részesítették a kórusmozgalmat. (Egy példa: Zákányi Zsolt szövetségi énekkarát akárhova jelöltük külföldre, nem engedték el, csak az ominózus szereplés után először!!! Rosszat cselekedtem?)

Hát még milyen fogadások voltak a koncertek után. Aztán szép lassan kimúlt a mozgalmi „buzgóságunk”.

A később leégett Sportcsarnokban megnyitása után nem sokkal 12 ezer dalost énekellettünk összkarokban. Fennsleges volt. Nehezen lehetett az új főtítkárt rávenni az engedélyezésre, de később Ő is nagyon örült a sikernek.

Pozsgay Imre a Hazafias Népfrent főtítkára mondta a megnyitó beszédet. A sajtó is elismeréssel tudósított. Albumomban őrzöm az elhangzott beszédet.

A Vándor Sándor Kórusfesztiválok is – bár szinte pártrendezvények voltak a „munkáskórusok” szerepeltetésekkel – a kórusmozgalom éltetését szolgálták. Az akkori énekek zömét azóta sem éneklí senki. Lehet, hogy az is – Kuncze szavával élve – „megélhetési bűnözés” volt? Tenni kellett... Tettem.

Az Éneklő Ifjúság mozgalmat (a cím Bárdos Lajosné megfogalmazása) kezdetben a Rádió karolta fel és adminisztrálta, a rádióban szerepeltette, rádiós és KÓTA-s pénzekben azonos tagokkal zsűriztette. Végül a zánkai táborba meghívott néhány énekkar hanglemezfelvétele nem igazán szolgálta az iskolai karéneklést serkentő ügyet, mert az amatőr mozgalom elsősorban az ünnepet igényli, nem az osztályozást. Az iskolai kórusok rádiós szervezését Maklári József akkori elnök segítségével, az én közreműködésemmel visszavette a KÓTA. Ettől kezdve az Ifjúsági Bizottság végezte a mozgalom gondozását. (N.B. Bár az ügyvezetőség megtiltotta nekem, az általam ajánlott legfelsőbb minősítési foknak „Az Év Kórusa” titulust, mégis gyökeret vert, és ösztönzően hatott ez a legmagasabb szakmai elismerés, mert mindazok elérhették, akik megdolgoztak érte. Máig is él.

A kórusminősítések zsűrizésében (gyakran elnökként) talán 200-nál is többször szerepeltem. Kezdetben, a szakmunkás tanulók kórusait – fenntartóik kiemelt kérésére – kellett, pedagógiai érzékkel tanácsadásba csomagolva bírálni. A fenntartók annyi tárgyi ajándékot vásároltak minden alkalomra, hogy szükséges volt a "megkülönböztetés", de azt nem érezték elmarasztalónak. Évek során nagy fejlődésen mentek keresztül. (Vannak még?)

A Nemzetiségi Bizottság megalakítását kezdeményeztem. Csoportjaik igen húzódoztak a minősítési aktusokon való megjelenéstől. Maróti Gyula főtítkárral meglátogattuk az együttesek zömét és a Szövetségeket, és meggyőztük őket: ne féljenek a nem nemzetiségi szakember alkalmazásától. Érző empátiával jobb eredményeket értek el, mint a jó szándéku, de zeneileg képzetlen "saját" embereikkel.

A Bizottság vezetésére – javaslatomra – kértük fel Rudolf Péter kollégát.

A Bizottságok gondozása évekig feladatomból volt; legtovább a zenekari Bizottság, míg végül ők is vezetőt kaptak.

A Fúvószenekarokat is sokáig kellett segítenem. A SZOT-tól pénzt szereztem új művek és átiratok elkészítésére. Bemutatókat tartottunk; mindenütt ott voltam. Még zsűriztem is boldogult Keil Ernő társaságában.

Szerveztük, segítettük a Pedagógusok és Szövetkezetek kórusainak bemutatóit, fesztiváljait.

KÓRUSPARLAMENTET szorgalmaztam és hoztunk létre az OKISZ-nál, kórustagok számára. (Évekig működött.)

Nagy zeneszerzőink tiszteletére műveikből hangversenyeket szerveztünk. Bartók Bélának és Farkas Ferencnek a KIS-stadionban; Bárdos Lajosnak a Néprajzi Múzeumban összkarokkal. E rendezvények fotóit is szeretettel őrzöm. A munka zömét végeztem.

A Soproni Kamarazenekari Fesztiválok szervezése és életben tartása is munkaköri kötelességeim közé tartozott.

Kórus-kottatár (böngésző) létesítettem az Szovjet Kultúra és Tudomány Házának könyvtárában Gyimes Ferenc karnaggal és a BMK-ban (Kempelen Tünde és jómagam) Kórusmű jegyzéket készítettem és adtam közre.

Országos karvezetői címlistát készítettem. Egy-egy példányt megküldtem a megyei KÓTA szervezeteknek. (Nekem még megvan, de ennek a gondozása már nem történt meg.)

Tagja vagyok: a Magyar Kodály Társaságnak

a Bartók Béla Baráti Körnek

a Bárdos Lajos Társaságnak alapító tagja

a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének (MAOE) mint zenei író

a BKT ügyvezető titkára voltam évekig.

A BMK-ban létesített kottatár anyagából – kollégák kérésére – kottákat sokszorosítottam.

Saját kottatár 150 dossziéban lévő, több ezer példányú anyagát a BKT-nak ajándékoztam. Kempelen Tünde gondozása után, jelenleg a Váci KONZI egyik tantermében kapott helyet. Érzésem, hogy előbb-utóbb elfekvő anyag lesz. Kutatni benne és kérni belőle az ott tanító fuvolatanár lányom Ferencziné Tóth Hajnal Anikó közreműködésével lehetséges.

A Pécsi Kamarakórus Találkozók kezdeményezője voltam. A Nevelők Háza Kamarakórusal egyidőben alakítottam Bartók Béla Kamarakórusomat 1958-ban. Előbb én láttam vendégül őket Budapesten a Népművelési Intézet segítségével, majd mi mentünk hozzájuk. Ez volt a "Találkozók" gondolat elindítója, melyet aztán Mohos Antal igazgató a Pécsi Nevelők Háza és Tillai Aurél, valamint Dobos László karnagyok is szorgalmazták, és a két karnagy életben tart napjainkig. (Mohos Antal már nem él.)

Ezek a találkozók, a kezdeti években majd mindig részt vettem és bemutató művekkel szerepeltem.

Szakmai életemet többször balesetek szakították meg, aztán amíg győztem...

A Rádióban külsős felvételek zenei rendezője voltam többször.

Kamara kórusommal több, mint 200 fellépést vezényeltem. Harmincszor szerepeltünk a Rádióban. Egyszer Kiváló Együttes minősítést kaptunk.

Több mint 200 művet énekeltünk a zeneirodalom különböző korszakaiból. 67 művet először szólaltattunk meg Magyarországon, ebből 34 mű magyar szerzők műve ösbemutatással.

20 év alatt 250 énekes volt kórusom tagja.

Svájci turnénk – 1973-ban – igen sikeres és emlékezetes:

14 újság 22 tudósítása, (9 előzetes és 13 kritika),

Hét hangverseny más-más városok művelődési házaiban és templomokban.

Zongorán, orgonán Lantos István kíséretét élvezhettük.

Zürichi (Baromünster I) rádió készített felvételt, melynek szalagját postázták nekem. Ez és minden írott dokumentáció megvan nálam.

Először adtunk hangversenyt az Aggteleki Cseppkőbarlangban a KPVDSZ zenekarával és szólistákkal. (Az OTP különvonatot indított.)

A Zeneművész Szövetség Küldötte voltam Tallinban, Brnóban, Prágában.

A Szolnoki MÁV Férfikar kísérője voltam a Tallinni Kórusfesztiválon. (Karnagy: Budai Péter).

A CSILI kórus, a LAMPART Férfikar és a Veszprémi Vegyeskar vendége voltam Finnországban, Lengyelországban és Goriziában. (A goriziai polgármester névvel ellátott ezüstplakettjét kaptam.

A pécsi Nevelők Háza Kamarakórus hivatalos kísérője voltam Rómában.

A 100 tagú cigányzenekar szakmai kísérője voltam szintén Rómában.

A Zenei Világnap megünnepléseire a Zeneművészek Szövetsége a KÓTÁ-t kérte fel, hírelni és népszerűsíteni. Az ezzel járó feladatokat én láttam el: körlevelek, Jehudi Menuin, Sosztakovics "felhívó" írásai, plakátok kiküldése stb. (Többször megyei, járási pártemberek kérték a mondanivalót a rendezvények felkért szónokaiként.

A Zenei Világnap kapcsán elhíreltem, hogy ez egyben Bárdos Lajos születésnapja is, és kértem, hogy ilyenkor (valamint a múzeumi koncerteken is, ahol mindig jelen volt) műveiből énekeljenek.

A Történeti Múzeum hangversenyeinek kezdő időpontját 11 órától 1/2 12-re kellett módosítanom, hogy azokat is megtisztelhesse jelenlétével.

A goriziai fesztivál kóruselnöke Giovanne Vezil úr kórusát kalauzoltam egy magyarországi látogatásukkor. Vendégeim is voltak. Én előbb, ők egyik fesztiváljuk alkalmából tüntettek ki barátságukkal.

Vezényeltem gyakran összkarokat is. Emlékezetes a Vasas Kórusok Országos Fesztiválján – bemutatóként – Járdányi Pál: Föltámadott a tenger című vegyeskarának dirigálása. (Igazi, ihletett magyar kompozíció. Sajnos nemigen hallani azóta sem. A verset egy „pártkatona zeneszerző” is megzenésítette. A kettő közti nagyobbrendűséget bárki magyarul értő fül megállapíthatja.)

Vezényeltem Bulgáriában a Közgáz Énekkaromat és Bartók Béla Kamarakórusomat

Lengyelországban és a Szovjetunióban az ÁNE vegyeskart, Angliában az ÉPITŐK vegyeskarát (Pallos Béla mellett.)

A Konziban Pest- és Nógrád megye zeneiskoláiban szolfézs szakfelügyelő is voltam.

A 2004-ben általam szerkesztett "Madárka, Madárka" című népdalcsokor gyűjteményemből 17 csokorban 80 népdalt írtam és postáztam ^{30 példányban} országosan a magam költségéből. Nagy örömökre szolgált a húszegynéhány köszönőlevél, a harmincvafahány szóbeli köszönet, és a hatvanegynéhány telefonos „elismerés”. Nem kértem, nem vártam, de jólesett.

A családomról: 1955-ben nősültem, feleségem Szentgyörgyi Anna, ének-magyar szakos tanár. Három leányunkból Anikó (1956.) fuvola tanár, Ildikó (1957.) zenekari hegedős, Andrea (1960.) programtervező matematikus. Hat unokám és egy dédunokám van. Elváltan élek, egyedül, 22 éve.

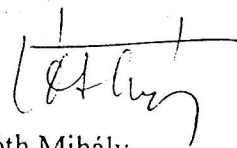
Epilógus:

Először is minden elismerésem és köszönetem annak, aki ezt az írást végig elolvasta, még ha naggyázva is; másodjára elnézést kérek az improvizált, (részben nem is pontosan sorjázott, de igaz felsorolásokért), de 79 évesen már más elismert, vagy magukat sokra tartó emberek évekig írják, csiszolják életfogalmazványukat. Nekem erre sem igényem, sem türelmem nem volt, ezért kérem az elnézést aki netán tiszteletlenségnek venné „Curriculum vitae”-met amely valóban csak életrajzi vázlatom.

Ma már én is csodálkozom, hogy mindezt és sok mást is még, erővel, szívvel, jótakarással, szeretettel és buzgalommal bírtam és tettem. Megérte? (!) Sosem kérdeztem, mit adnak érte Számos meleg kézfogást, köszönetet, barátságot, kisebb kitüntetések, okleveleket, műtűrtárgyakat örökök, még hangverseny plakátokat is.

Nyugdíjba vonulásomkor 60 évesen (magam kértem), a Munka Érdemrend Arany fokozata kitüntetésben részesültem. Kicsit sajnálom, hogy magamat soha, nem reklámoztam, mert mindezt most nem kellett volna leírnom.

Budapest, 2005. október hó második felében

Tóth Mihály

tanár, karnagy

a KÓTA ny. főtítkárhelyettese